

Olimpiada Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym
Etap okręgowy 2006/2007

TEST

Witamy Cię w eliminacjach okręgowych!

1. Przed przystąpieniem do udzielania odpowiedzi sprawdź, czy Twój test składa się z **pięciu stron** (łącznie z niniejszą) i zawiera **16 (szesnaście) pytań**. Jeśli nie, poinformuj Członka Komisji.
2. Pamiętaj, że wszelkie poprawki traktowane będą jako brak odpowiedzi na pytanie. Dlatego nie zaznaczaj lub nie wpisuj pochopnie żadnych odpowiedzi. Przeczytaj pytania dwukrotnie, zastanów się.
3. Pisz czytelnie długopisem (mazakiem) lub piórem. Jeśli odpowiedź będzie nieczytelna otrzymasz „0” punktów.
4. Jeżeli masz jakiegokolwiek wątpliwości lub chciał/a/byś zadać pytanie podnieś rękę i czekaj na podejście Członka Komisji.
5. Wypełniając test wpisuj odpowiedzi w wykropkowanych miejscach w pytaniach bądź pod nimi albo bierz w obwódkę (zaznaczaj kółkiem) jedną z podanych odpowiedzi. Nie musisz zaznaczać całej odpowiedzi, wystarczy jeśli otoczysz obwódką tylko literę przy właściwej odpowiedzi. Pamiętaj, w niniejszym teście, w pytaniach zawierających kilka wersji odpowiedzi, co najmniej jedna jest zawsze prawdziwa.
6. Pod każdym pytaniem z jego prawej strony widnieje cyfra, ukośnik i trzy kropki, nic tam nie wpisuj. Cyfra ta tylko sygnalizuje Ci, ile możesz maksymalnie dostać punktów za prawidłową odpowiedź za zadanie.
7. Zaznaczenie (wpisanie) większej liczby rozwiązań niż nakazuje to liczba punktów możliwych do zdobycia podana pod pytaniem z jego prawej strony, dyskwalifikuje odpowiedź i oznacza „0” punktów za dane pytanie.
8. Gdy będziesz miał wątpliwości, jak udzielić odpowiedzi na pytanie, przeczytaj jeszcze raz punkt 5.

Życzymy Ci powodzenia!

1. Podaj właściwą nazwę scharakteryzowanego poniżej typu komunikacji w społeczeństwie.

Jest to typ komunikowania jednokierunkowego i niesymetrycznego, polegającego na przepływie komunikatu od centrum do odbiorców peryferyjnych. Najczęściej występuje jako forma przekazu radiowego lub telewizyjnego.

.....

1/...

2. Obowiązujące konstytucje uporządkuj w kolejności chronologicznej, zaczynając od najwcześniej uchwalonej.

(w odpowiedzi pod zadaniem, przy właściwej cyfrze odpowiadającej zajmowanej pozycji wpisz w miejsce wykropkowane literę odpowiadającą konstytucji).

- a) Konstytucja Królestwa Hiszpańskiego
- b) Konstytucja Stanów Zjednoczonych Ameryki
- c) Ustawa Zasadnicza Państwa Miasta Watykańskiego nadana przez papieża Jana Pawła II
- d) Ustawa Zasadnicza Republiki Federalnej Niemiec

1 - ...; 2 - ...; 3 - ...; 4 - ...

4/...

3. Przyporządkuj nazwy państw do nazw ich parlamentów.

(w odpowiedzi pod zadaniem, przy właściwej literze alfabetu odpowiadającej nazwie państwa wpisz w miejsce wykropkowane cyfrę odpowiadającą nazwie parlamentu).

- a) Dania
- b) Finlandia
- c) Islandia
- d) Litwa
- e) Norwegia
- f) Szwecja
- 1) Althing
- 2) Eduskunta
- 3) Følketing
- 4) Riksdag
- 5) Seimas
- 6) Storting

a - ...; b - ...; c - ...; d - ...; e - ...; f - ...

6/...

4. Uzupełnij zdanie.

(w miejsce wykropkowane wpisz tylko rok)

Instytucja Rzecznika Praw Dziecka powołana została w Polsce w ..... roku.

1/...

5. Uzupełnij tabelę.

l.p.	Imię i nazwisko autora	sformułowane pojęcie	data
1.		koniec ery ideologii	1960
2.	Tadao Umesao		1963
3.	Alvin Toffler	trzecia fala	

3/...

6. Zaznacz prawidłowe odpowiedzi.

Widocznym elementem nowej ery komunikacyjno-informacyjnej są publiczne punkty dostępu do internetu, zwane:

- a) kioskiem multimedialnym
- b) PIAP
- c) Telnet
- d) Wi-Fi
- e) automatem informacyjnym
- f) Intranet

3/...

7. Uzupełnij poniższy tekst.

(podaj: rok powołania, nazwę miasta będącego siedzibą, typ instytucji w państwach członkowskich, rok rozpoczęcia współpracy EBI z Polską, nazwę polskiej instytucji, nazwę międzynarodowej instytucji współpracującej).

Europejski Bank Inwestycyjny, EBI (European Investment Bank, EIB) powołany do życia w ..... roku na mocy Traktatu Rzymskiego. Jego siedziba mieści się w ..... . Jako instytucja finansowa Wspólnot Europejskich realizuje politykę WE, jako bank ściśle współpracuje z ..... państw UE oraz międzynarodowymi organizacjami finansowymi. Posiada osobowość prawną oraz finansową autonomię w ramach systemu organów wspólnotowych. Współpraca Polski z EBI rozpoczęła się w ..... roku. Dotychczas Polska uzyskała 29.4% wszystkich otrzymanych środków przez państwa Europy Środkowej i Wschodniej. Daje to pierwsze miejsce w grupie. Projekty, które wymagają oceny ekspertów są w Polsce poddawane analizie ..... lub Ministerstwa Finansów na zlecenie EBI (EBI pokrywa koszty takich badań). Czynnikiem, który ma bardzo duży wpływ na powodzenie uzyskania środków z EBI jest stan stosunków ubiegającego się państwa z ..... . Dobra ocena ze strony tej instytucji oznacza w praktyce zwiększone możliwości przy uzyskiwaniu wsparcia z EBI. Często projekty są współfinansowane przez obydwa banki. W Polsce takim „wspólnym” projektem jest wsparcie rozwoju sieci telekomunikacyjnych.

6/...

8. Zaznacz prawidłową odpowiedź, a następnie uzupełnij zdanie.

(wpisz w miejsca wykropkowane brakujące określenia: organu wymiaru sprawiedliwości, organu konstytucyjnego, nazwę resortu, nazwę członków organu konstytucyjnego).

Konstytucyjnym organem stojącym na straży niezależności sądów i niezawisłości sędziów jest w Polsce:

- a) Krajowa Rada Sądownictwa (KRS)
- b) Naczelny Sąd Administracyjny (NSA)
- c) Sąd Najwyższy (SN)
- d) Trybunał Konstytucyjny (TK)
- e) Trybunał Stanu (TS)

Instytucja ta składa się z: Pierwszego Prezesa SN, Prezesa ....., osoby powołanej przez ....., Ministra ....., 4 posłów, 2 ..... oraz 15 sędziów.

5/...

9. Zaznacz prawidłową nazwę scharakteryzowanego poniżej modelu demokracji.

Jest jednym z modeli demokracji, które powstały w wyniku wzajemnego oddziaływania polityki i nowych technik informacyjnych (ICT). Zwana jest także „merytokracją”. Charakteryzuje się tym, że elity rządzące są świetnie poinformowane o sytuacji społecznej, co pozwala im na szybką i skuteczną reakcję na problemy i oczekiwania obywateli. Ponieważ elity rządzące stanowią osoby o wysokich kwalifikacjach, udział zwykłych obywateli w procesie decyzyjnym jest praktycznie zbędny.

- a) demokracja menedżerska
- b) demokracja populistyczna
- c) demokracja pluralistyczna
- d) demokracja wspólnotowa (uczestnicząca)

1/...

10. Określ (poprzez postawienie krzyżyka w odpowiednim kwadracie), czy poniższe stwierdzenie jest prawdą czy fałszem.

Komunikator internetowy to system transmisji pakietowej służący identyfikacji i rejestracji osób przebywających w sieci. Powszechnie wykorzystywany w biznesie, badaniach naukowych i edukacji.

- prawda
- fałsz

1/...

11. Dokończ każdą z kategorii pojęć zgodnie ze stosowaną w nauce klasyfikacją opartą na tym samym kryterium podziału.

Przykłady: lewica – prawica; demokratyzm – autorytaryzm

- a) monoteizm - .....
- b) republika - .....
- c) import - .....
- d) kolektywizm - .....
- e) elitaryzm - .....
- f) konformizm - .....

6/...

12. Przyporządkuj poniższe opisy do właściwości społeczeństwa informacyjnego, których one dotyczą.

- a) Ukazuje masowy charakter informacji generowanych w społeczeństwach informacyjnych, masowe zapotrzebowanie na informacje oraz masowy sposób ich wykorzystywania.
- b) Odbywa się dzięki wykorzystaniu ogromnych osiągnięć rewolucji teleinformacyjnej umożliwiającej przekaz informacji bez konieczności uwzględniania barier czasu i przestrzeni.
- c) Umożliwia powszechne, otwarte, Nielimitowane korzystanie z internetu jako źródła informacji.
  - 1) wykorzystywanie informacji
  - 2) wytwarzanie informacji
  - 3) przekazywanie informacji

a - ...; b - ...; c - ...

3/...

13. Podaj właściwe nazwy scharakteryzowanych poniżej sposobów wykorzystania nowoczesnych technik informacji i komunikacji w społeczeństwie.

(można podać nazwy stosowane w jęz. polskim lub spopularyzowane w jęz. angielskim).

- a) zautomatyzowane procesy realizowane za pośrednictwem sieci komputerowej, nieograniczone wyłącznie do elektronicznego handlu, ale obejmujące wymianę danych pomiędzy wszystkimi uczestnikami rynku (producenci, dystrybutorzy, klienci), zawieranie kontraktów, reklamę produktów i usług, wideo- i telekonferencje, szkolenia itd - .....
- b) usługi w zakresie ochrony zdrowia, skierowane do lekarzy, dyrektorów zarządzających placówkami zdrowia, pielęgniarek, pracowników administracji, pacjentów i wszystkich obywateli - .....
- c) nowa metoda nauczania i prowadzenia szkoleń, określana również jako szkolenie elektroniczne, umożliwiająca naukę w dowolnym miejscu, czasie i tempie - .....
- d) dostęp do ogromnych, zorganizowanych zasobów informacji i usług bibliotecznych, cechujący się możliwością przeszukiwania katalogów, indeksów i baz danych umieszczonych na serwerach przy użyciu sieci, a także dostępnością elektronicznych wersji pełnotekstowych książek - .....

4/...

14. Zaznacz prawidłową odpowiedź.

Szczebel samorządu terytorialnego w Polsce, którego organem stanowiącym i kontrolnym jest sejmik to:

- a) gmina
- b) powiat
- c) województwo

1/...

15. Przeanalizuj informacje zamieszczone w tabeli i odpowiedz na ich podstawie na pytania.

TABELA: RUNDY GATT

Lp.	runda negocjacji	redukcja ceł	stopa redukcji ceł	liczba uczestniczących państw	wartość obrotów handlowych objętych liberalizacją
		w %			w mld USD
1)	GENEWA (1947)	44	30	40	117
2)	ANNEY (1949)	3	35	23	10
3)	TORQUAY (1951 -1952)	9	35	33	-
4)	GENEWA (1955-1956)	11	27	34	-
5)	RUNDA DILLONA (1961-1962)	14	15	22	2,5
6)	RUNDA KENNDYEGO (1963-1967)	64	20	45	4,9
7)	RUNDA TOKIJSKA (1976-1980)	33 towary przem.	33	48	40,0
8)	RUNDA URUGWAJSKA (1986-1994)	30 produkty rolne	38	99	155,0

Źródło: *US Tariff Commission, L/S Department of Commerce, Office of the Special Representative for Trade Negotiations, GATT, The Tokyo Round of Multilateral Trade Negotiations, Report by the Director General of GATT, Geneva 1979; /H. Jackson, The World Trading System, 1986, s. 37, [za:] Współczesna Gospodarka Światowa, Gdańsk 1995, s.277*

- A. O ile wzrosła liczba państw uczestniczących w rundzie tokijskiej w stosunku do drugiej rundy genewskiej? .....
- B. Ile wyniosła w procentach stopa redukcji ceł w rundzie w Anney?
 a) około 20%   b) ponad 50%   c) ponad 30%
- C. W której rundzie negocjacji GATT wartość obrotów handlowych objętych liberalizacją wyniosła 2,5 mld USD?
 a) torquay   b) urugwajskiej   c) dillona
- D. W której rundzie negocjacji GATT pojawiły się po raz pierwszy porozumienia sektorowe (np. dotyczące sektora przemysłu)? .....

4/...

16. Wpisz właściwą nazwę scharakteryzowanej poniżej mniejszości narodowej w Polsce.

Sięga korzeniami czasów Kazimierza Wielkiego, kiedy do Polski została przyłączona Ruś Halicka wraz ze Lwowem i Przemyślem. W bogatej historii liczebność i kondycja tej grupy narodowościowej ulegała zmianom. W II Rzeczpospolitej, na przełomie lat 20. i 30. XX w. w swoich historycznych siedzibach (w województwach południowo-wschodnich) mieszkało około 5 mln osób. Natomiast po zakończeniu II wojny światowej podaje się dane wskazujące na liczbę ok. 650-700 tys. członków tej społeczności. W połowie lat 90. XX w. liczba ta zmniejszyła się do ok. 200-500 tys. osób. Obecnie członkowie tej mniejszości narodowej przynależą w zasadzie do dwóch kościołów: unickiego i prawosławnego.

.....

1/...

Suma punktów ..... / 50

Podpis Członka Komisji .....

Podpis Członka Komisji .....

**ODPOWIEDZI NA PYTANIA TESTOWE
WRAZ Z INSTRUKCJĄ ROZWIĄZYWANIA**

Tajne do momentu zakończenia pisania testu !

Każda praca jest sprawdzana co najmniej dwukrotnie, za każdym razem przez innego Członka Komisji, w przypadku rozbieżności kolejny raz. Za każdą prawidłową odpowiedź przyznaje się jeden punkt. Jeśli pytanie składa się z kilku członów, za każdy prawidłowo rozwiązany człon zawodnik otrzymuje również jeden punkt. Zawodnik zgodnie z regulaminem otrzymuje maksymalnie tyle punktów, ile określa cyfra umieszczona w teście pod każdym pytaniem z jego prawej strony. Jeśli zawodnik zaznaczy w zadaniu więcej odpowiedzi niż maksymalna liczba punktów za jego rozwiązanie dyskwalifikuje to odpowiedź i oznacza 0 punktów za zadanie. W miejscu wykropkowanym obok cyfry Członek Komisji wpisuje uzyskany przez zawodnika wynik, tzn. 0, 1, 2 itd., łączny zaś - na ostatniej i pierwszej stronie. Na koniec Członkowie Komisji, którzy sprawdzali dany test, opatrują go swoimi podpisami.

ODPOWIEDZI:

1. alokucja
2. 1 - b; 2 - d; 3 - a; 4 - c
3. a - 3; b - 2; c - 1; d - 5; e - 6; f - 4
4. 2000
5. 1. Daniel Bell; 2. społeczeństwo informacyjne (*johoka shakai*); 3. 1980
6. a) kioskiem multimedialnym, b) PIAP, e) automatem informacyjnym
7. Odpowiedzi w następującej kolejności: 1958, Luksemburgu, bankami, 1990, Narodowego Banku Polskiego, Bankiem Światowym
8. a) Krajowa Rada Sądownictwa (KRS)
Odpowiedzi w następującej kolejności: NSA, Prezydenta RP, Sprawiedliwości, senatorów
9. a) demokracja menedżerska
10. fałsz
11. a) politeizm
b) monarchia
c) eksport
d) indywidualizm
e) egalitaryzm
f) nonkonformizm
12. a - 2; b - 3; c - 1
13. (w nawiasie inne możliwe odpowiedzi):
  - a) e-biznes (elektroniczna gospodarka, e-economy)
  - b) e-zdrowie (e-health)
  - c) e-edukacja (e-learning)
  - d) e-biblioteka (biblioteka elektroniczna, biblioteka wirtualna, biblioteka cyfrowa, biblioteka przyszłości, biblioteka bez ścian)
14. c) województwo
15. A - 14; B - c) ponad 30%; C - c) dillona; D - tokijskiej
16. mniejszość ukraińska (lub Ukraińcy)